

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 6/2006 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyd-
det och om arbetarskyddssamarbete på arbets-
platsen**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 april 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (RP 43/2006 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Leo Suomaa och konsultativ tjänsteman Pia Jokinen, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringssekreterare Seija Jalkanen, arbetsministeriet

- jurist Timo Koskinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- arbetsmiljöexpert Erkki Auvinen, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- jurist Paula Ilveskivi, Akava rf
- sakkunnig Jyrki Hollmén, Finlands Näringsliv
- juridisk ombudsman Janne Makkula, Företagarna i Finland
- arbetsmiljödirektör Heimo Määränen, Servicebranschernas fackförbund — Servicefacket
- arbetarskyddssekreterare Veijo Huotari, Byggnadsförbundet
- sakkunnig Nina Meincke, Förbundet för Finsk Handel.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att till lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen fogas bestämmelser om ordnande av samarbete på en gemensam arbetsplats och en gemensam byggarbetsplats och om samarbete beträffande avvärjning av gemensamma risker. Samarbetsparter på en gemensam arbetsplats är den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten och arbetarskyddsfullmäktigen hos denne.

Det föreslås att arbetstagare som är anställda hos olika arbetsgivare men som arbetar på samma arbetsplats ska ha rätt att välja en gemensam arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare för fullmäktigen att företräda dem inom arbetarskyddssamarbetet.

Om arbetsgivarna inte utser en gemensam arbetarskyddschef för samarbetet, ska arbetarskyddschefens uppgifter skötas av den arbetsgi-

vare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten eller som är huvudentreprenör.

I lagen föreslås också bestämmelser dels om att en arbetarskyddsfullmäktig på en gemensam arbetsplats eller gemensam byggarbetsplats på grund av sina tilläggsuppgifter exempelvis i fråga om tidsanvändningen och i övrigt ska ha rätt att utreda och följa förhållandena på den gemensamma arbetsplatsen, dels om en hos en utomstå-

ende arbetsgivare anställd arbetarskyddsfullmäktigs rätt att röra sig på en gemensam arbetsplats.

Enligt propositionen ska samarbetsärenden som följer av arbetarskyddslagen och som gäller en gemensam arbetsplats vid behov behandlas av arbetarskyddskommissionen i en bredare sammansättning.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

När utskottet i höstas behandlade regeringens proposition med förslag till lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetskyddssamarbete på arbetsplatsen (AjUB 7/2005 rd — RP 94/2005 rd) ansåg utskottet det nödvändigt att de gemensamma arbetsplatserna så snart som möjligt får fungerande samverkansregler. Utskottet noterar med tillfredsställelse att riksdagen fått sig förelagd ett lagförslag avseende detta.

Under de senaste åren har det inom olika branscher blivit allt vanligare med gemensamma arbetsplatser. Arbetet fördelas ofta mellan flera underleverantörer och entreprenörer. Till följd av utläggningen av funktioner kan det också på traditionella kontorsarbetsplatser finnas flera arbetsgivares anställda. Gemensamma arbetsplatser med stor risk för olyckor är t.ex. byggarbetsplatser, processindustri- anläggningar, varv och godsterminaler. Av olyckorna med dödlig utgång 1997—2002 skedde 44 procent på gemensamma arbetsplatser.

Det är inte lätt att samordna olika arbetsgivares arbeten. Samordningsproblem på gemensamma arbetsplatser uppstår t.ex. när egenföretagare kopplas till samarbetet, när kontakt ska hållas med arbetsgivare utomlands och när arbetskraft allt oftare är från bemanningsföretag. Riskerna är mestadels oförutsebara, och för att kunna av-

värja dem krävs en nära samverkan mellan alla aktörer.

I arbetarskyddssamarbetet har problemet varit avsaknaden av övergripande befogenheter. En arbetarskyddsfullmäktig har haft sina lagstadgade rättigheter bara i förhållande till sin egen arbetsgivare och dennes anställda. Ingen arbetarskyddsfullmäktig, vilket företag han eller hon än arbetar för, har haft rätt att agera i förhållande till alla aktörer på en gemensam arbetsplats.

Enligt lagförslaget är den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten och arbetarskyddsfullmäktigen hos denne samarbetsparter på en gemensam arbetsplats. Arbetarskyddsfullmäktigen som är anställd hos den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten har rätt att följa och utreda arbetarskyddet för alla på den gemensamma arbetsplatsen när det gäller riskerna där. Han eller hon har i tillämpliga delar samma rättigheter som arbetarskyddsfullmäktigen hos respektive aktörer. Han eller hon har emellertid inte rätt att direkt avbryta en annan arbetsgivares eller företagares arbete.

Arbetstagare som är anställda hos olika arbetsgivare och som arbetar på en gemensam arbetsplats har enligt lagförslaget rätt att välja en gemensam arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare att företräda dem i arbetarskyddssamarbetet. Arbetarskyddsfullmäktigen har samma rättigheter som på en vanlig arbetsplats och har rätt att i förekommande fall avbryta alla arbetsgivares och egenföretagares arbete.

Genom lagändringen får arbetarskyddsfullmäktige på gemensamma arbetsplatser fler och mer komplicerade uppgifter. Arbetarskyddsfullmäktige på gemensamma arbetsplatser behöver mer tid för att sköta sitt uppdrag. I och med att uppgifterna breddas behöver de också mer utbildning i vilka risker som förekommer i det arbete olika yrkesgrupper utför på en gemensam arbetsplats.

Bestämmelser lik dem om gemensamma arbetsplatser saknas i lagförslaget om arbetsplatser med gemensamma risker. Arbetsplatser med gemensamma risker är t.ex. köpcentrum och järnvägsstationer där det finns många separata serviceföretag. I ett köpcentrum kan det finnas hundratal anställda, men få av dem har en arbetarskyddsfullmäktig av den anledningen att arbetsplatsen är liten eller av någon annan orsak.

Och ändå skulle det krävas ett större samarbete mellan arbetsgivare och anställda för att avvärja gemensamma risker. Av motiven till lagförslaget framgår det att arbetsmarknadens organisationer kommer att ta upp frågan om arbetsplatser med gemensamma risker. Det är angeläget att en utredning görs, menar utskottet och påpekar att genom ett större samarbete kan man kartlägga riskerna och förebygga olyckor och yrkessjukdomar på sådana arbetsplatser och därmed förbättra arbetarskyddet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 30 maj 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /cent
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Markus Mustajärvi /vänst

Leena Rauhala /kd
Tero Rönni /sd
Arto Satonen /saml
Kimmo Tiilikainen /cent
Pekka Vilkuna /cent
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.